

Escenari PostCOVID-19

**MESURES PER AVANÇAR
CAP A LA MILLORA SOCIAL**

Maig 2020

Com a Xarxa d'Entitats Socials que lluiten contra la pobresa i l'exclusió a les Illes Balears, volem mostrar la nostra preocupació pels efectes econòmics, socials i laborals que té i tindrà la pandèmia de la COVID-19. En termes generals, considerem que aquest episodi tindrà un impacte més gran en les llars en situació de pobresa, doncs tenen menys recursos i menys opcions i, especialment, en aquelles amb persones dependents a càrrec, amb ocupacions precàries o amb problemes de salut.

També ens preocupa la discriminació de grups vulnerables, que sembla estar augmentant. La proliferació de missatges aporofòbics i l'estigmatització de determinades persones i col·lectius són exemples clars d'un discurs que alguns defensen sense dissimulació, que malauradament va calant en la nostra societat i que cal desmuntar de manera urgent.

Estam convençuts, i la nostra experiència en altres emergències socials ho avala, que la cronificació de la pobresa i de l'exclusió es pot evitar si després d'una primera fase d'atenció urgent de les necessitats bàsiques (salut, alimentació...), es passa el més aviat possible a mesures no assistencialistes basades en la inclusió i en la garantia d'ingressos, com poden ser un treball digne o unes prestacions socials efectives i àgils, tenint sempre per bandera les premisses de defensa de drets i respecte a la dignitat de les persones. Per descomptat, la coordinació i el treball conjunt de les administracions responsables d'aquestes mesures amb el Tercer Sector Social és una peça clau a l'hora de desplegar les polítiques necessàries per sortir d'aquesta situació.

Les mesures que es detallen a continuació amplien i complementen les establertes en el Pacte per la Inclusió Social promogut per EAPN-Illes Balears i signat el febrer de 2020 per totes les forces polítiques, i persegueixen precisament l'objectiu d'acabar amb la pobresa i l'exclusió, tot evitant que la factura de la crisi la paguin els de sempre i garantint els drets de totes les persones. Som conscients que hi ha qüestions que s'escapen de l'àmbit competencial de la comunitat autònoma (exigirem que les nostres administracions traslladin i defensin la seva aplicació davant el Govern de l'estat) i que n'hi ha que no estan incloses en aquest llistat de mesures però que són imprescindibles per aconseguir que la "nova normalitat" sigui realment nova i signifiqui la consolidació d'un mercat laboral inclusiu i d'una societat més justa i igualitària: reorientació del model econòmic, garantia de sostenibilitat mediambiental, establiment d'un fiscalitat realment progressiva i redistributiva, aprovació d'una nova normativa laboral, derogació de la denominada llei Montoro, per posar només alguns exemples.

MESURES

Necessitats bàsiques de les persones vulnerables

1. Garantir la disponibilitat d'aliments i productes d'higiene (per a adults, infants i de la llar) a l'efecte de cobrir de manera adequada les necessitats de les persones i famílies vulnerables, en base a criteris de qualitat i dignitat. Promoure, en la distribució d'aquestes ajudes, l'autonomia i la presa de decisions dels receptors (targetes prepagament).
2. Assegurar a totes les persones i col·lectius vulnerables l'accés a tota la informació sobre els seus drets i sobre els recursos disponibles dels que en pugui ser beneficiari.
3. Donar alternativa habitacional per a les persones sense sostre que no vulguin estar en situació de carrer, aplicant programes específics i personalitzats per a la seva reinserció social i, si escau, laboral. Assegurar l'exercici dels drets de les persones que vulguin continuar en situació de carrer.
4. Proporcionar serveis de cures domiciliàries a totes aquelles persones que s'han quedat sense atenció: gent gran, amb discapacitat i menors d'edat.
5. Implementar mesures d'accés i manteniment de l'habitatge: foment i ajuts al lloguer, pagament de subministraments (bo social), limitació dels preus de lloguer, pla de rehabilitació i renovació d'habitatges i espais urbans, col·laboració pública-privada per a HPO...
6. Garantir que les persones immigrants i sol·licitants d'asil en situació irregular tinguin ple accés a l'atenció sanitària i treballar perquè puguin rebre prestacions econòmiques i altres ajuts independentment de la seva situació administrativa.

Polítiques per reduir la bretxa educativa i digital

7. Garantir l'atenció social i educativa especialitzada a les persones menors de col·lectius vulnerables, amb programes de suport educatiu i atenció individualitzada, amb especial atenció amb infants i adolescents amb NESE O NEE.
8. Mantenir les beques menjador durant l'estiu i procurar que les famílies que no n'eren beneficiàries disposin d'altres ajuts per a l'alimentació dels infants.

9. Impedir que la bretxa digital sigui un factor de desigualtat tant en l'àmbit escolar i formatiu (seguiment de les classes durant el període lectiu, procés de matriculació i d'accés a l'educació) com en el laboral (teletreball) i de comunicació amb l'administració (gestions, tramitació d'ajuts). Desenvolupar un pla d'ajuts per a promoure la connectivitat a les llars de famílies vulnerables (preus reduïts, pressupost per a programes de les entitats, ampliació de zones Wifi...).
10. Garantir el dret a l'oci i el temps lliure educatiu per a infants i joves durant aquest estiu, segons les mesures exposades en el manifest signat per les entitats de lleure educatiu de les Illes Balears, amb especial atenció a les famílies vulnerables.

Suport al desenvolupament comunitari i a la conciliació familiar

11. Implementar plans integrals de desenvolupament comunitari que permetin avançar cap a la convivència, la interculturalitat i la plena ciutadania.
12. Fomentar la conciliació de la vida laboral/formativa amb la familiar: flexibilitat horària, teletreball, organització dels torns, recursos per als infants i joves, accions específiques per a famílies monomarentals i pels treballs amb poques opcions de flexibilitat...
13. Vetllar perquè no s'agreugin les desigualtats de gènere, amb especial atenció als problemes de conciliació de la vida familiar/formativa i laboral i a les cures d'infants, majors i altres persones dependents, que majoritàriament recauen sobre les dones, impeding el seu accés a la feina o a la formació.
14. Dissenyar i aplicar programes específics d'atenció psicosocial per a persones en situació vulnerable per causa de la COVID-19, assegurant el reforç de personal tècnic de l'administració i la coordinació amb les entitats socials.

Gestió eficient de les ajudes i coordinació entre administracions

15. Gestionar de manera eficient i coordinada tots els ajuts, rendes i altres prestacions econòmiques de les administracions, garantint que arribin a tots els potencials beneficiaris. Assegurar la compatibilitat i complementarietat de l'Ingrés Mínim Vital amb la Renda Social Garantida, procurant que les quanties permetin a les persones receptores superar el llindar de la pobresa.

16. Assegurar la coordinació i transversalitat de totes les àrees del Govern, en especial entre els serveis socials i els serveis d'ocupació, entre les diferents administracions i entre l'administració i el Tercer Sector Social, per assegurar que les polítiques que es dissenyin siguin adequades, efectives i consensuades.

Suport a la formació i a la inserció

17. Ampliar, consolidar i donar estabilitat als serveis i programes de formació, orientació i inserció laboral de col·lectius vulnerables, donant prioritat als sectors amb més projecció de futur (com ara energies renovables, producció i indústria alimentària, serveis socio-sanitaris o serveis a les empreses) i fixant l'objectiu en la capacitat social i laboral (desvinculació d'objectius d'inserció).
18. Obrir una línia de creació d'ocupació pública amb reserva de places per a persones en situació o risc d'exclusió social. Establir polítiques actives y directrius específiques orientades a la facilitació, incentivació fiscal i bonificació de la contractació laboral de persones en risc o situació d'exclusió social, tot afavorint una contractació en igualtat de condicions i amb major estabilitat laboral.

Suport a les entitats del Tercer Sector Social

19. Establir una definició legal de persona i família en situació de vulnerabilitat social acordada entre l'administració i el Tercer Sector i amb validesa per al ordenament jurídic i totes les respostes socials públiques.
20. Garantir la sostenibilitat de les entitats del tercer sector d'acció social: manteniment i/o ampliació dels programes, contractes, subvencions i concerts que s'estan desenvolupant; flexibilitat i adaptabilitat en les convocatòries actuals i futures (justificacions, objectius, terminis, increment d'usuaris...); establiment de vies de subvenció per adquisició de mesures de protecció i/o adaptació d'espais als nous protocols; manteniment del treball per seguir avançant cap a la concertació de serveis...
21. Treballar per assolir una reducció significativa de la burocràcia i evitar l'excessiva fiscalització (convocatòries, prestacions...), tot garantint els principis de control i transparència que han de guiar l'acció de l'administració i les entitats.
22. Reorientar i permetre ajustos en l'actual convocatòria de l'0,7% de l'IRPF d'interès social per prioritzar l'atenuació de l'impacte social de la pandèmia, establint com a elegibles aquelles despeses de les organitzacions conseqüència d'atencions socials extraordinàries associades al coronavirus. Destinar la recaptació de l'0,7% de l'Impost de Societats (exercici fiscal 2018 i, si escau, exercici fiscal 2019) amb l'objecte únic de dotar de recursos a les organitzacions socials per destinar-lo a programes i accions per pal·liar l'impacte de la COVID-19 en els grups socials més vulnerables.

Altres

23. Treballar per assolir l'equilibri entre la recuperació de la nostra principal indústria (turisme) i l'impuls de nous nínxols d'ocupació. Aprovar plans de reconversió empresarial que tinguin en compte els sectors vulnerables: enfortiment de les empreses il·lenques per poder subsistir al marge del turisme, formació i canalització de capital humà cap a aquests sectors, prioritització dels col·lectius en risc social...
24. Desenvolupar un pla autonòmic sobre l'envelliment de la població de les Illes Balears que promogui realment l'autonomia personal i la inclusió social dintre de l'àmbit comunitari.
25. Redissenyar la política de mobilitat, reforçar el transport públic (freqüències, aturades, tarifes...) i fomentar la mobilitat sostenible (bicicleta, serveis a les barriades, comerç de proximitat...).

EAPN-Illes Balears. Xarxa per la Inclusió Social està integrada per 27 entitats de diversa forma jurídica (associacions, fundacions, cooperatives, empreses d'inserció, entre d'altres) que atenen anualment a gairebé 150.000 persones, amb més de 2.100 treballadors contractats i més de 4.000 voluntaris, amb un moviment econòmic d'uns 65 milions d'euros.

EAPN-Illes Balears és una organització democràtica, autònoma, participativa i sense ànim de lucre fundada l'any 2005 amb l'objectiu de combatre la pobresa i l'exclusió social a la nostra comunitat, establint mecanismes de relació i coordinació entre les diferents entitats membres que treballen amb persones en risc d'exclusió social i articulant unitàriament la representació i la interlocució davant les distintes administracions, de tal manera que es puguin defensar d'una manera coordinada els interessos generals dels col·lectius vulnerables i facilitar l'actuació de les entitats que formen part de la Xarxa.

ASPAS
FUNDACIÓ

A
ASSOCIACIÓ
ADLÈS CULTURAL

Càritas
Mallorca

JOVENT
SOCIETAT COOPERATIVA

Creu Roja
Illes Balears

espiral
Infància, joventut i família

feiab
FEDERACIÓ D'ENTITATS
D'ATENCIÓ A LA INFÀNCIA
I ADOLESCÈNCIA BALEAR

Fundació Deixalles

FUNDACIÓ
IREs

SJD
Sant Joan de Déu
Serveis Socials · Mallorca

GR EC
GRUP D'EDUCADORS
DE CARRER I TREBALL
AMB MENORS

intress

METGES DEL MÓN

NALIM
NÀSIM. PROJECTE SOCIO-EDUCATIU

100% fundació
patronal
obrier

PROBENS
Promoció i Benestar Social

projecte home
balears

SOE

Fundació Social
La Sapiència